

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Mf.V.30.014/2025/5.

Felperes: Felperes 1

(cím 2)

Felperes jogi képviselője: Felperes jogi képviselő1 (képviselő: felperesi képviselő;

cím8)

Alperes: Alperes 1

cím 1)

Alperes jogi képviselője: Homonnai Ügyvédi Iroda

(képviselő: dr. Homonnai Bendegúz ügyvéd;

cím7)

A per tárgya: Munkabér

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Tatabányai Törvényszék, ügy sorszáma

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

Alperes, 38.

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Az ítéltábla megállapítja, hogy a feljegyzett 763.910 (hétszázhatvanháromezer-kilencszáztíz) Forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A másodfokú eljárásban irányadó tényállás szerint felperes 1989. augusztus 16 - 1992. augusztus 15., 1995. szeptember 1 - 1995. december 21. valamint 1998. február 3 - 1998. december 31. közötti időszakban határozott időre szóló, majd 1999. január 1. napjától határozatlan időre szóló kinevezéssel állt közalkalmazotti jogviszonyban előbb az Általános Iskola1al, majd az alperessel. Felperes általános iskolai tanító munkakörben dolgozott, munkaideje heti 40 óra volt.

[2] Az Általános Iskola1 Szervezeti és Működési Szabályzata szerint a pedagógusnak a tanítási óra kezdete előtt legalább 15 perccel az intézményben kell tartózkodnia. Ezt meghaladóan nem került meghatározásra, hogy a pedagógusnak hány órától hány óráig kell az iskolában tartózkodnia. A pedagógusnak a saját órarendje szerinti első órához képest 15 perccel korábban kellett az iskolában megjelennie, és az utolsó órával a napi munkaideje véget ért.

[3] A Szervezeti és Működési Szabályzat „Pedagógus munkaköri leírása” melléklet a helyettesítési előírásnál tartalmazza, hogy az a helyettesítési rend és az úgynevezett „ÁH”-s órák alapján, míg a munkaidő-beosztás az órarend és a munkaköri köteleességek feladat-ellátási terve szerint történik.

[4] Az állandó helyettesítési rend szerinti „ÁH”-s órák alperesnél a tantárgyfelosztásban nem rögzített, a tantestületben egyeztetett órákat jelöltek. A felperes által készített, kézzel írt órarendek heti 2 alkalommal, „ÁH” megjelöléssel tartalmazták az állandó helyettesítési rend szerinti, felperes által ellátandó helyettesítési órákat. A peresített időszakban felperes részére az állandó helyettesítési rend szerinti időszakban 16 óra eseti helyettesítés került elrendelésre.

[5] Felperes 2020. és 2023. között óraösszevonással helyettesítést 9 alkalommal látott el: 2022. február 22-én a harmadik és az ötödik órában, 2023. március 14-én az első, a második és a harmadik órában, 2023. május 9-én a második és a harmadik órában, míg 2023. május 16-án a második és a harmadik órában. Az óraösszevonás a KRÉTA-rendszerben eseti helyettesítésként került rögzítésre.

[6] Alperes 2020. szeptember 1. és 2023. június 16. közötti időszakban a felperes részére 96 órán belül elrendelt eseti helyettesítések vonatkozásában 59 óra után, óránként 3.045 Forint összegű, összesen 179.655 Forint helyettesítési díjat nem fizetett meg.

[7] Felperes 2023. május 11. napján öt munkatársával írásban kereste meg az alperest, hogy 2020. május 12. és 2023. április 30. közötti időszakra vonatkozóan valamennyi munkaidő-nyilvántartási adatot 15 napon belül küldje meg részükre. Az alperes nem válaszolt, ezért 2023. június 14. napján a felperes és munkatársai ismét felszólították az alperest, hogy a kért adatokat 8 napon belül küldje meg részükre. A felperes 2023. július 11. napján írásban felszólította alperest, hogy 8 napon belül fizesse meg részére a 96 órán belül elrendelt helyettesítések díját.

[8] Alperes 2023. július 11. napján kelt válaszában arról tájékoztatta felperest, hogy az általa megjelölt időszakban felperes több alkalommal ellátott eseti helyettesítést, azonban egy alkalommal, 2020 szeptemberében került sor a heti 6 órát meghaladó eseti helyettesítésre, amelynek ellentételezésére alperes 3.045 Forint illetmény haladéktalan kifizetéséről intézkedett. Ezt meghaladóan a felperes által ellátott eseti helyettesítések alapján rendkívüli munkavégzésért járó bérpótlékra nem jogosult.

[9] Alperes közölte továbbá, hogy a KRÉTA-rendszer helyettesítést elrendelő „NOREPLY” üzenetei kizárólag az érintett pedagógushoz érkeznek meg, az intézmény e-mail címére nem.

[10] Felperes 2023. augusztus 2. napján ismételten írásban kérte a 2020. május 12. és 2023. június 16. közötti időszakra vonatkozó rendkívüli munkaidőben teljesített munkavégzés ellenértékének kifizetését. Alperes 2023. augusztus 10. napján kelt levelében megerősítette, hogy a felperes által igényelt körben fizetési kötelezettség nem terheli.

[11] Felperes a 2023. augusztus 16. napján kelt rendkívüli lemondással közalkalmazotti jogviszonyát 60 nap és 5 hónap felmentési idő figyelembevételével 2024. március 14. napjával megszüntette, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 25. § (2) d) pontjára és a 29. § (1) a) és b) pontjára alapítottnan.

[12] A rendkívüli lemondás indokolása szerint 2020. szeptember 1. napja és 2023. június 16. napja közötti időszakban több alkalommal – összesen 84 órán – többletdíjazásra jogosító munkát végzett, mert az alperes a munkavégzést megelőző 96 órán belül munkaidő-beosztás módosítást rendelt el helyettesítés formájában. Ezekre az alkalmakra felperest időarányos illetmény és 50 % mértékű illetménypótlék illette meg, amelyeket alperes nem fizetett meg részére. Alperes az illetmény kifizetésének elmulasztásával a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy legalábbis súlyosan gondatlanul jelentős mértékben megszegte, figyelemmel arra, hogy a munkabért a tárgyhót követő hónap 10. napjáig kell kifizetni. Alperes ezen kötelezettségszegése önmagában megalapozza a rendkívüli lemondást.

[13] Felperes a rendkívüli lemondásában előadta továbbá, hogy 2023. május 8. napján kérelemmel fordult a munkáltatóhoz, hogy a 96 órán belül elrendelt helyettesítésekről készítsen kimutatást. Az alperes válaszából megállapítható, hogy az alperes a helyettesítés időbeli elrendelését nem rögzítette. Felperes 2023. július 11. napján kelt fizetési felszólítását az alperes 2023. augusztus 10. napján kelt válaszában elutasította. A felperes 2023. augusztus 2. napján kelt ismételt felszólítására az alperes nem válaszolt. Fentiek alapján az alperes megsértette az Mt. 6. § (4) bekezdésben rögzített általános magatartási követelményt, továbbá

azzal, hogy a felszólító levélre elutasító választ adott, illetve nem válaszolt, egyúttal fizetési kötelezettségének sem tett eleget, az együttműködési kötelezettségét is megszegte.

[14] Felperes kifejtette továbbá, hogy alperes magatartása megalapozta bizalomvesztését, ezáltal megvalósította a rendkívüli lemondás Kjt. 29. § (1) bekezdés b) pontja szerinti tényállást.

[15] Felperes a rendkívüli lemondásban egyúttal felszólította alperest, hogy 5 munkanapon belül fizessen meg részére 60 nap és 5 hónap felmentési időre járó távolléti díjat, 2 x 8 hónap távolléti díjnak megfelelő végkielégítést, a rendkívüli munkavégzésért járó illetményt és illetménypótlékot, valamint ezen összeg után a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatot.

[16] Alperes 2023. augusztus 18. napján írásban tájékoztatta felperest, hogy a 2023. augusztus 16. napján kelt nyilatkozatát tartalma alapján lemondásként kezeli, amely körülményre tekintettel az utolsó közalkalmazotti jogviszonyban töltött napja 2023. október 16. Alperes indokolásként kifejtette, hogy a pedagógus a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 62. § (5) bekezdés rendelkezése alapján – heti teljes munkaidejének 80%-át az igazgató által meghatározott feladatok ellátásával köteles tölteni, míg a fennmaradó részben munkaideje beosztását vagy felhasználását maga jogosult meghatározni. A kötött munkaidőben a pedagógus köteles a munkáltatói jogokat gyakorló igazgató rendelkezésére állni munkavégzés céljából, és adott esetben a munkáltató által meghatározott feladatokat elvégezni. A kötött munkaidő tartama alatt a vezető jogosult a jogszabályban meghatározott feladatokat, más mellett helyettesítést is elrendelni, ami azonban nem minősül a munkaidő-beosztás módosításának, illetve rendkívüli munkavégzésnek, így a munkáltatót fizetési kötelezettség nem terheli.

[17] Felperes 2023. augusztus 24. napján kelt levelében a rendkívüli lemondásban meghatározott indokolást fenntartotta, és kérte, hogy alperes a jogviszonyát rendkívüli lemondással szüntesse meg.

[18] Alperes 2023. augusztus 28. napján kelt levelében ismételten arról tájékoztatta felperest, hogy felperes egyoldalú jognyilatkozatát nem rendkívüli lemondásként, hanem lemondásként kezeli.

[19] Felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze alperest 255.780 Forint helyettesítési díj, valamint ezen összeg után számított késedelmi kamat, 7.138.448 Forint végkielégítés, valamint 2.230.765 Forint felmentési időre járó távolléti díj megfizetésére.

[20] Felperes arra hivatkozott, hogy a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 97. § (5) bekezdés rendelkezése alapján a munkáltató a közölt munkaidő-beosztást, ha azt a beosztás szerinti napi munkaidő kezdetét megelőző 96 órán belüli módosította, az az Mt. 107. § a) pontja szerinti, a munkaidő-beosztástól eltérő beosztást jelent, és így rendkívüli munkaidőnek minősül. A közölt munkaidő-beosztás 96 órán belüli megváltoztatásával az alperes olyan helyzetet teremtett, hogy a pedagógus számára mind a

felkészülés, mind az előre nem tervezhető tanítási óra megtartása – az idő rövidege tekintettel – plusz terhet jelent.

[21] Az Mt. a rendkívüliség szempontjából nem a munkavégzést, hanem a „munkaidő-elrendelés”-t tekinti elsődlegesnek. Az Általános Iskola1 Szervezeti és Működési Szabályzata nem rögzíti, hogy a pedagógus a neveléssel-oktatással lekötött munkaidején túl köteles az intézményben tartózkodni, kizárólag a tanítási óra előtti 15 perccel történő megjelenésre kötelezi a pedagógust. A felperes hivatkozott arra is, hogy a perbeli időszakban a 32 órás kötött munkaidőben kötelező intézményi tartózkodást jogszabály nem írta elő.

[22] Az „ÁH”-s órák vonatkozásában felperes arra hivatkozott, hogy azok a tantárgyfelosztásban nem rögzített órákat jelölnek figyelemmel arra, hogy az állandó helyettesítési rend nem hivatalosan elrendelt rendet jelentett.

[23] A Kjt. végrehajtására irányadó 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet lehetőséget ad váratlan ok felmerülésekor eseti helyettesítés elrendelésére, de ez nem változtat azon, hogy a pedagógus foglalkoztatására is alkalmazni kell az Mt. 97. § (5) bekezdés rendelkezéseit. Ezért a közölt munkaidő-beosztás 96 órán belül történő módosítása rendkívüli munkaidőnek minősül, és megalapozza az alperes bérpótlék fizetési kötelezettségét.

[24] Felperes a rendkívüli munkaidőben teljesített munkavégzés vonatkozásában előterjesztett kereseti kérelmét mind az összevont órák, mint az egyéb eseti helyettesítések vonatkozásában kizárólag arra alapította, hogy alperes ezen helyettesítéseket 96 órán belül rendelte el és ezzel megszegte az Mt. 157. § (1) bekezdés rendelkezését, mert az általa elrendelt rendkívüli munkavégzésért járó munkabért nem fizette meg.

[25] Az alperes megszegte továbbá az Mt. 6. § (4) bekezdésben rögzített általános magatartási követelményt is, továbbá megsértette az együttműködési kötelezettségét azzal, hogy a felperes felszólító levelére elutasító választ adott, illetve nem válaszolt, a fizetési kötelezettségének nem tett eleget. Az alperes által megvalósított magatartás felperes bizalomvesztését megalapozta, ezáltal megvalósította a rendkívüli lemondás jogszabályi feltételeit.

[26] Az óráösszevonás körében felperes előadta, hogy ezen órák megtartása a pedagógusra többlet-terhet rónak: a munkarend ugyanis nemcsak akkor változik meg, ha az adott napra eredetileg meghatározott munkaidő nő, hanem akkor is, ha az adott időtartamon belül végzendő munka mennyisége, minősége és annak jellege megváltozik. Felperes nem vitatta, hogy 2013. szeptember 1. napjától nincs az óráösszevonás díjazására vonatkozó jogszabály, azonban az óráösszevonások a helyettesítési naplóban bejegyzésre kerültek.

[27] A rendkívüli lemondás határidőben történt közlése tekintetében felperes arra hivatkozott, hogy alperes folyamatos kötelezettségszegést valósított meg és az alperes 2023. augusztus 14. napján kelt elutasító nyilatkozata alapján győződött meg arról, hogy alperes fizetési kötelezettségének nem kíván eleget tenni. Felperes a tudomásszerzés időpontjának ezt tekinti. Felperes hangsúlyozta, a közalkalmazott mindaddig határidőben él a rendkívüli lemondás jogával, amíg a jogellenes állapot, mulasztás fennáll. Felperes kereseti kérelmében

érvényesített utolsó helyettesítési díj igénye a 2023. június 14. napi eseti helyettesítésen alapul, amely helyettesítés ellenértékét alperesnek a 2023 júliusi munkabérrel együtt, 2023. augusztus 5. napjáig kellett volna megfizetnie. Felperes ezen időponttól számítva is megtartotta a rendkívüli lemondás 15 napos szubjektív határidejét.

[28] Alperes ellenkérelmében felperes keresetének elutasítását, és felperes perköltségben történő marasztalását kérte.

[29] Alperes arra hivatkozott, hogy a jogszabályi keretek között elrendelt eseti helyettesítés nem jelenti a munkaidő-beosztás módosítását. Kiemelte, hogy a kötött munkaidőben a pedagógus köteles a munkáltatói jogkör gyakorlója rendelkezésére állni munkavégzés céljából, és adott esetben a vezető utasítására a jogszabályban meghatározott feladatokat elvégezni, ez azonban nem jelenti a munkaidő-beosztás módosítását. Amennyiben a munkáltató a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő felső határát jelentő 26 óra és a kötött munkaidőt jelentő 32 óra közötti sávban, legfeljebb heti 6 órában rendel el jogszabályban meghatározott feladatokat, az nem minősül a munkaidő-beosztás módosításának, így az Mt. szerinti rendkívüli munkavégzésnek. A kötött munkaidőben a pedagógus köteles rendelkezésre állni munkavégzés céljából, nem releváns, hogy az eseti helyettesítés elrendelése 96 órán belül történt-e. Az óraösszevonás alperes álláspontja szerint nem tekinthető helyettesítésnek.

[30] Előadta továbbá, hogy a tanév elején az Iskola neve a tanári kar egy állandó helyettesítési rendet alakított ki, mely alapján minden pedagógus a megjelölt heti 2 órát az intézményben köteles tölteni. Az intézményvezető vagy helyettese – amennyiben az lehetséges volt – az eseti helyettesítés kialakításakor ezt az állandó helyettesítési rendet vette figyelembe, az állandó helyettesítési rend azonban év közben többször változhatott. E körülményre tekintettel alperes nem tudta megjelölni, hogy a felperes által „ÁH”-s órákként megjelölt órák ténylegesen azok voltak-e.

[31] Alperes álláspontja szerint felperes rendkívüli lemondása jogellenes. Alperes a felperes egyoldalú jognyilatkozatát lemondásként kezelte, két hónap lemondási időre járó távolléti díjat megfizetett és az időarányos szabadság kiadásával szüntette meg a felperes jogviszonyát.

[32] Alperes arra is hivatkozott, hogy a rendkívüli lemondás jogát felperes a 15 napos határidőt elmulasztva gyakorolta. A rendkívüli lemondás jogának határidőn belül történő gyakorlásával kapcsolatban a tudomásszerzés időpontját a KRÉTA-rendszer „NOREPLY” üzenetek beérkezésétől kell számítani.

[33] Alperes a rendkívüli lemondás megalapozottságát érdemben is vitatta, alperes nem sértette meg az Mt. 6. § (4) bekezdését, felperessel mindenben együttműködött, megkereséseire kielégítő tájékoztatásokat adott, a ténylegesen járó illetmények határidőben és hiánytalanul megfizette. E körülményre tekintettel felperes bizalomvesztésre alappal nem hivatkozhat. A felperes valótlanul hivatkozott arra, hogy alperes a munkaidő nyilvántartást pontatlanul vezeti.

[34] Alperes álláspontja szerint amennyiben felperest meg is illetné az általa követelt illetmény különbözet, az havi átlagban körülbelül bruttó 7.000 forintot jelent, ami felperes létfenntartását nem veszélyeztethette, így jelentős mértékű kötelezettségszegés semmiképp nem állapítható meg. Az irányadó ítélkezési gyakorlat szerint a munkáltató lényeges kötelezettségszegésének az alapbér meg nem fizetése minősülhet.

[35] Alperes felperes kereseti kérelmének összegszerűségét, valamint a kamat kezdő időpontokat nem vitatta.

[36] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg felperes részére 9.135 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2020. október 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 9.135 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2020. november 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 3.045 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2020. december 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 3.045 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2021. január 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 3.045 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2021. március 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 6.090 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2021. április 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 3.045 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2021. július 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 3.045 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2021. november 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 12.180 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2021. december 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 6.090 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2022. február 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 6.090 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2022. március 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 24.360 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2022. április 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 3.045 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2022. május 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 18.270 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2022. június 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 18.270 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2022. november 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 3.045 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2022. december 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 3.045 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2023. április 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 15.225 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2023. május 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 6.090 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2023. június 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; 18.270 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2023. július 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot; valamint 6.090 forint helyettesítési díjat, valamint ezen összeg után 2023. augusztus 6. napjától a kifizetés napjáig számított késedelmi kamatot.

[37] Az elsőfokú bíróság kötelezte továbbá alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg felperesnek 7.138.448 forint végkielégítést, valamint 2.230.765 forint felmentési időre járó távolléti díjat.

[38] Az elsőfokú bíróság ezt meghaladóan felperes kereseti kérelmét elutasította és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg alperes részére 58.924 forint perköltséget.

[39] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy 631.038 forint eljárási illeték az állam terén marad, kötelezte alperest, hogy fizessen meg az állam javára a törvényszék gazdasági hivatala felhívásában megjelölt módon 7.577 forint állam által előlegezett költséget és megállapította, hogy 749 Forint állam által előlegezett költség az állam terhére marad.

[40] Az elsőfokú bíróság a perben elsődlegesen a felperes helyettesítési díj jogcímén előterjesztett kereseti kérelmének megalapozottságát vizsgálta. Alperes álláspontja szerint a felperest terhelő 22-26 óra, valamint a 32 óra közötti időtartam közötti rendelkezésre állási kötelezettség alapján a munkáltatói jogkör gyakorlója ellentételezés nélkül rendelhetett el helyettesítést a felperes részére.

[41] Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy (a tanúvallomások szerint) az állandó helyettesítési rend a tanév végéig csak rendkívüli események miatt változott, melynek célja, hogy váratlan hiányzás esetén az érintett pedagógus pótlását ezen rend alapján biztosítsák. Amennyiben ez nem volt megoldható, eseti helyettesítéssel azon pedagógust osztották be, akinek „lyukasórája” volt.

[42] Felperes perbeli nyilatkozata szerint az eseti helyettesítésre legtöbbször nem az állandó helyettesítési rend alapján került sor. Felperes pontosított kereseti kérelmében megjelölte, hogy az általa érvényesített eseti helyettesítések körében mikor került sor az állandó helyettesítési rend szerinti, és mikor attól eltérő helyettesítésre és csatolta a perrel érintett időszakban rendelkezésre álló órarendjeit, amelyekben az állandó helyettesítési rend szerinti órák „ÁH” megjelöléssel szerepeltek. Alperes a felperes által csatolt órarendek tartalmát vitatta, ugyanakkor nem tudta megjelölni, hogy a perrel érintett időszakban az állandó helyettesítési rend milyen tartalommal került meghatározásra.

[43] Az Mt. 134. § értelmében a munkaidő nyilvántartásának kötelezettsége alperest terheli, az elsőfokú bíróság e körben nyilatkozattételre hívta fel alperest, de alperes az általános vitatáson felül pontos nyilatkozatot tenni nem tudott. Az alperes álláspontja szerint nincs jogi jelentősége annak, hogy a kereseti kérelemben megjelölt helyettesítések közül melyek voltak állandó helyettesítési rend szerinti órák.

[44] Figyelemmel arra is, hogy alperes az állandó helyettesítési rend tekintetében perfelvételi nyilatkozatát nem teljeskörűen terjesztette elő – a bíróság az állandó helyettesítési rend tartalmát a felperes által előadottak szerint határozta meg, és megállapította, hogy felperes – a kereseti kérelmében érvényesített igénye vonatkozásában látott el eseti helyettesítést a tényállásban rögzítettek szerint.

[45] Az elsőfokú bíróság kifejtette, a munkaidő-beosztással kapcsolatosan, hogy a Kjt. nem tartalmaz erre vonatkozó rendelkezést és az Nkt. 62. § (5)-(7) bekezdései sem határozzák meg, hogy a pedagógus rendelkezésre állási és/vagy munkavégzési kötelezettsége mely napokon mikor kezdődik és végződik. Az Nkt. szabályai csak azt rögzítik, hogy a pedagógus munkaidejének mekkora hányada fordítandó a munkakörébe tartozó bizonyos

tevékenységekre (kötött munkaidő, tanórai és egyéb foglalkozások, tanulói önszerveződés segítése, stb.). Az Nkt. 62. § (6) bekezdése a záró fordulatában kifejezetten úgy rendelkezik, hogy kötött munkaidőben ellátandó feladatnak minősül – a tanórai és egyéb foglalkozásokon túl – az eseti helyettesítés is. A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. tv. köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Épr.) ugyancsak nem szabályozza a munkaidő beosztást, a 17. § (1) bekezdésének 8. pontja az eseti helyettesítésről, mint a kötött munkaidő nevelés-oktatással le nem kötött részében teljesítendő feladatról rendelkezik (amely a pedagógus számára elrendelhető).

[46] Az állandó helyettesítési rend szerint történt helyettesítések vonatkozásában az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy ezen esetekben nem lehet szó a munkaidő-beosztás határidőn túli módosításáról, ezáltal rendkívüli munkaidőben végzett munkáról sem, mert a felperes munkaideje már korábban, az állandó helyettesítési rend kialakításakor beosztásra került.

[47] Az elsőfokú bíróság a nem az állandó helyettesítési rend szerint elrendelt eseti helyettesítések vonatkozásában hivatkozott a Fővárosi Ítéltábla Mf.31.248/2022/7. számú határozatára, amely szerint azon esetekben, amikor az ügyeleti és helyettesítési rendtől is eltérően 96 órán belül történt meg a helyettesítések elrendelése, az az Mt. 107. § a) pontja alapján rendkívüli munkavégzésnek minősül. A munkáltatói intézkedés vizsgálata során annak van jelentősége, hogy az ügyeleti és helyettesítési rendtől eltérően 96 órán belül történt meg az elrendelés.

[48] Az elsőfokú bíróság megállapította, mivel alperes az előre közölt munkaidőbeosztástól, helyettesítési rendtől eltérően 96 órán belül rendelt el eseti helyettesítést felperes számára, az a Kjt. 2. § (3) bekezdés rendelkezése alapján alkalmazandó Mt. 107. § a) pontja szerint rendkívüli munkavégzésnek minősül, ezért alperes az Mt. 143. § (2) bekezdés a) pontja alapján köteles pótlékot fizetni.

[49] Az elsőfokú bíróság kitért arra is, hogy a Kúria Mfv.IV.10.118/2024/6., valamint Mfv.IV.10.115/2024/6. számú döntéseit – amelyek elvi élel rögzítették, hogy a közalkalmazott pedagógus esetében az órarend által beosztott „lyukasóra” (előre meghatározott helyettesítési rend hiányában) beosztott munkaidőnek minősül, annak teljes tartama alatt (ide nem értve az órarendben előírt tanítási időt) a pedagógus helyettesítésre kötelezhető, ezért az nem minősül munkaidő-beosztástól eltérő munkavégzésnek – nem találta alkalmazhatónak, mivel az Iskola neve a perrel érintett időszakban állandó helyettesítési rend volt érvényben.

[50] A fenti Kúriai határozatok azért sem voltak alkalmazhatóak, mert felperes nemcsak „lyukasóra”-ban, hanem az órarendje szerinti első órát megelőzően, illetve utolsó órát követően is ellátott eseti helyettesítést.

[51] Az összevont órák vonatkozásában az elsőfokú bíróság megállapította, hogy óraösszevonás esetén felperesnek a saját tanóráján egy másik pedagógus osztályát vagy csoportját is tanítania kellett. Mivel ez felperes saját tanóráján történt, így az a neveléssel-oktatással lekötött munkaidejét érintette, az Épr. 17. § (1) bekezdés 8. pontja szerint a

neveléssel-oktatással lekötött időben történő munkavégzés – abban az esetben is, ha az óraösszevonás miatt többletfeladatot jelent – nem tekinthető eseti helyettesítésnek, ezért az eseti helyettesítés szerinti helyettesítési díjra felperes megalapozottan nem tarthat igényt.

[52] Alperes a felperes kereseti kérelmében előadott 96 órán belül elrendelt helyettesítések óraszámát, a helyettesítési díj óránkénti 3.045 forint összegét, a felperes táblázatban kimunkált helyettesítési díj összegszerűségét és az egyes hónapokra vonatkozó helyettesítési díjak után érvényesíteni kívánt késedelmi kamatkövetelés kezdő napját nem vitatta, ezért az elsőfokú bíróság e tekintetben a kereseti kérelem szerinti számítást vette alapul.

[53] Fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság felperes helyettesítési díj iránti igényének részben helyt adott, és kötelezte az alperest összesen 179.655 forint helyettesítési díj, valamint ezen összeg után késedelmi kamat megfizetésére, míg az állandó helyettesítési rend szerint ellátott eseti helyettesítés, valamint az óraösszevonás alapján érvényesíteni kívánt kereseti kérelmet elutasította.

[54] Az elsőfokú bíróság felperes jogszerű rendkívüli lemondásra alapított végkielégítés és felmentési időre járó távolléti díj iránti igénye tekintetében elsődlegesen megállapította, hogy a folytatólagosan tanúsított kötelezettségszegés esetén az objektív és a szubjektív határidő is akkor kezdődik, amikor a kötelezettségszegés véget ér, figyelemmel arra, hogy alperes a 96 órán belül az állandó helyettesítési rendtől eltérően elrendelt eseti helyettesítések vonatkozásában pótlékot nem fizetett, felperes a rendkívüli lemondás jogát a 15 napos szubjektív határidőn belül gyakorolta.

[55] Ezt követően azt vizsgálta, hogy alperes illetménypótlék-fizetési kötelezettségének elmulasztása a közalkalmazotti jogviszonyból származó lényeges kötelezettség szándékos vagy súlyosan gondatlan jelentős mértékű megsértését jelenti-e.

[56] Kifejtette, hogy a közalkalmazott munkájának díjazására vonatkozó szabályok megtartása a munkáltató egyik alapvető kötelezettsége. A töretlen bírói gyakorlat alapján akár egyetlen nap fizetési késedelem, vagy akár a munkabér egy része kifizetésének elmaradása is megalapozza a jogsértést. Utalt a Kúria Mfv.I.10.702/2013., Mfv.I.10.679/2011., Mfv.I.10.529/2013. és Mfv.10.105/2016/1. számú határozataira. Az alperes éveken keresztül nem fizette meg felperes részére a 96 órán belül elrendelt eseti helyettesítések pótlékát, amely mulasztással a közalkalmazotti jogviszonyból eredő lényeges kötelezettségét szándékosan, illetve súlyos gondatlansággal jelentős mértékben megszegte, ezért felperes a Kjt. 29. § (1) bekezdés a) pontja alapján jogszerűen szüntette meg közalkalmazotti jogviszonyát rendkívüli lemondással.

[57] Fentiek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy felperes jogszerűen szüntette meg rendkívüli lemondással közalkalmazotti jogviszonyát.

[58] Alperes a felperes felmentési időre járó távolléti díj és végkielégítés iránti igényének összegszerűségét nem vitatta, az elsőfokú bíróság a Kjt. 29. § (1) bekezdés a) pontja, (3) bekezdése, 33. § (1) és (2) bekezdése, valamint 37. § (1) bekezdés b) pontja, (6)

bekezdés g) pontja és (8) bekezdése alapján a felperes leszállított kereseti kérelme szerint kötelezte alperest.

[59] Alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy a másodfokú bíróság a felperes valamennyi kereseti kérelmét teljes egészében utasítsa el, továbbá kötelezni kérte a felperest az első- és másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból álló perköltsége megfizetésére a csatolt költségjegyzék szerint.

[60] A másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét, a Pp. 369. § (3) bekezdés a)-e) pontjaiban jelölte meg.

[61] Alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság egyes bizonyítékokat tévesen értelmezett, részben tévesen állapította meg a tényállást, mely állapotán téves jogi következtetésekre jutott, továbbá egyes jogszabályokat tévesen értelmezett.

[62] Alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletében jogszabálysértő módon jutott arra a következtetésre, hogy az alperes 2020. szeptember 1. és 2023. június 16-a közötti időszakban a felperes részére 96 órán belül elrendelt eseti helyettesítések vonatkozásában 59 óra után elmulasztotta megfizetni a felperest megillető helyettesítési díjat. Munkaidő-beosztás módosítás felperes esetében nem történt a perbeli időszakban, ugyanis az eseti helyettesítés jogszabályi keretek közötti elrendelése nem minősül munkaidő-beosztás módosításnak. Ezzel összefüggésben jogszabálysértésként hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság téves jogi álláspontja miatt állapította meg, hogy az eseti helyettesítések az Mt. 107. § szerinti rendkívüli munkaidőnek minősülnek. Alperes szerint a perbeli eset az Mt. 107. § a)-d) pontjában felsoroltaknak nem felel meg.

[63] Alperes hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság megsértette az Nkt. 62. § (5) és (6) bekezdésében, az Épr. 17. § (1) bekezdés 8. pontjában, (4) bekezdés c) pontjában és (5) bekezdésében írtakat. E jogszabályi rendelkezések helyes értelme szerint a kötött munkaidőben a pedagógus köteles munkavégzés céljából a munkáltatói jogkörgyakorló rendelkezésére állni és a vezető utasítására a törvényben és a kormányrendeletben felsorolt feladatokat elvégezni. Ez nem minősül munkaidő-beosztás módosításnak. Amennyiben a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő felső határát jelentő 26 óra és a kötött munkaidőt jelentő 32 óra közötti időszámban legfeljebb heti 6 órában rendel el a munkáltató ilyen feladatokat, az nem minősül munkaidő-beosztás módosításnak, illetve az Mt. 107. §-a szerinti rendkívüli munkavégzésnek. Felperes heti óraszám az érintett években a tantárgyfelosztás szerinti 26 órát nem érte el.

[64] Az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata szerint minden pedagógusnak a tanítási órája kezdete előtt legalább 15 perccel az intézményben kell tartózkodnia. Amennyiben a pedagógus az első órával kezd, ez az intézmény házirendje szerinti tanítási napokra vonatkozó csengetési rendre figyelemmel azt jelenti, hogy reggel 8 órára munkavégzésre meg kell jelennie, és ezt követően folyamatosan a munkáltató rendelkezésére kell állnia a heti kötött munkaidő keretében. Az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy „a pedagógusnak a saját órarendje szerinti ..., és az utolsó órával a napi munkaideje véget ért” téves. A pedagógusnak rendelkezésre kell állnia eseti helyettesítés jogszabályi keretek közötti elrendelése esetén. Az Mt. 107. §-a szerinti rendkívüli munkaidő és az Mt. 97. § (5)

bekezdésében foglaltak nem vonatkoztathatóak a perbeli esetre. A rendelkezésre állás és az Mt. 107. §-a szerinti rendkívüli munkaidő fogalmai és kategóriái kizárják egymást.

[65] Az Épr. 17. § (1) bekezdés 8. pontja szerinti kötött munkaidőben elrendelhető eseti helyettesítés korlátait ugyanezen paragrafus (5) bekezdése határozza meg. Felperes a perbeli időszakban több alkalommal eseti helyettesítést látott el a jogszabályi keretek között, a kötött munkaidőn belül. Napi 2, heti 6 órát meghaladó eseti helyettesítése a nyilvántartások szerint nem volt, illetve a munkáltatóhoz benyújtott észrevétele alapján egy esetben volt megállapítható, amelynek ellentételezéséről a munkáltató az elsőfokú ítélet indokolásának [8] bekezdése szerint intézkedett, továbbá a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő felső határa felett 30 napot meghaladóan a vizsgált időszakba eső tanévekben szintén nem volt.

[66] Alperes kiemelte, hogy az eseti helyettesítések teszik lehetővé az intézményben váratlanul fellépő hiányzásokból fakadó problémák kezelését. A jogszabályi rendelkezés megfogalmazása szerint kulcsfogalom „a váratlanság”, amennyiben ez fennáll és ebben a rendszerben a pedagógus bizonyos jogszabályi limit szerint ellentételezés nélkül eseti helyettesítésre kötelezhető, akkor a 96 órás szabálynak, az Mt. 97. § (5) bekezdésében foglaltaknak erre az esetkörre való alkalmazása kizárt. A két szabály egymással ellentétben áll.

[67] Az alperes tanúkkal, okirattokkal, a KRÉTA rendszerrel, helyettesítési naplókkel, nyilvántartással igazolta, hogy kivétel nélkül váratlanul előállt esetekről volt szó a perrel érintett eseti helyettesítések kapcsán.

[68] Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a Kúria Mfv.IV.10.118/2024/6., valamint Mfv.IV.10.115/2024/6. számú döntéseit, ha ugyanis a pedagógus az ún. „lyukasóra” teljes tartama alatt helyettesítésre kötelezhető, akkor mind az „ÁH”-s, mind a nem „ÁH”-s óra esetében, mind az órarend szerinti első óra előtt, mind az órarend szerinti utolsó órája után helyettesítésre kötelezhető ellentételezés nélkül.

[69] Felperest rendkívüli munkavégzésért járó díjazás az ismertetett szabályok szerint nem illeti meg. Az Mt. 143. § (1) és (2) bekezdés alkalmazásának nincs helye, a munkáltató az Mt. 157. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseket sem sértette meg.

[70] Alperes a rendkívüli lemondás tekintetében arra hivatkozott, hogy a felperes a Kjt. 29. § (2) bekezdésében meghatározott objektív és szubjektív határidőt is elmulasztotta. Ezzel kapcsolatban megismételte az elsőfokú eljárásban előadottakat.

[71] A felperes 2023. július 14-én abba a helyzetbe került, hogy jogi álláspontját kialakítsa, a jogvesztő határidő ekkor megkezdődött, ezért az elsőfokú ítélet [67] bekezdésében kifejtettek jogilag megalapozatlanok.

[72] Alperes álláspontja szerint felperes rendkívüli lemondása érdemben is megalapozatlan, az abban foglaltak valótlanok, ténybelileg és jogilag sem helytállóak. Az alperes a rendkívüli lemondásban megjelölt indokolást külön-külön és együttesen is vitatta.

[73] Alperes a rendkívüli lemondás jogszerűsége vonatkozásában kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság téves jogi álláspontja miatt nem is vizsgálta a 96 órán belül elrendelt eseti helyettesítések pótléka meg nem fizetésén túlmenően a rendkívüli lemondás egyéb indokait. Az elsőfokú bíróság ezen jogértelmezése is jogszabálysértő, mivel a rendkívüli lemondás Kjt. 29. § (1) bekezdés a) pontjában és b) pontjában meghatározott feltételei a perbeli esetben nem álltak fenn, ezért a felperes jogviszony megszüntető jognyilatkozata jogellenes.

[74] Alperes kirívóan jogszabálysértőnek minősítette a Kjt. 29. § (1) bekezdés a) pontja szempontjából az elsőfokú ítéletet. E törvényhelyben megjelölt konjunktív feltételek közül egy sem teljesült. A munkaáltató lényeges kötelezettségszegésének pl.: az alaphér meg nem fizetése minősülhetne, felperes ezt nem állította.

[75] A szándékosság vagy súlyos gondatlanság kérdésének megítélésének szempontjából alperes utalt arra, hogy az Mt. 6. § (4) bekezdését és egyéb jogszabályt sem sértett. Alperes álláspontja szerint a szándékosság vagy súlyos gondatlanság kérdésénél vizsgálni kell az igény egyértelműségét. Az alperes álláspontja szerint a súlyos gondatlanság / szándékosság nem állapítható meg.

[76] Alperes álláspontja szerint a jogsértés mértékének jelentős volta sem állapítható meg, mert a felperes rendszeres havi illetményének összegét és a követelés összegét összevetve megállapítható, hogy egymással nem azonos arányú összegekről van szó. A felperes által peresített négy tanévre összesen 179.655 forint helyettesítési díjat ítélt meg az elsőfokú bíróság, ez havi bruttó 3-4 ezer forintot jelent, vagyis a havi összeg felperes havi bruttó bérének hozzávetőleg 1%-a. Ezen összeg esetleges hiánya nyilvánvalóan nem veszélyeztethette a felperes létfenntartását.

[77] Az elsőfokú bíróság ítélete még abban az esetben is jogszabálysértő, ha elfogadnánk, hogy az ilyen összegű eseti helyettesítések díjának megfizetése lényeges kötelezettségszegésnek minősül, a szándékosság és a jelentős mérték kérdését – amelyek konjunktív feltételek –, az elsőfokú bíróság nem vizsgálta.

[78] Alperes tárgyalás tartását kérte.

[79] Felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, perköltség iránti igényt nem terjesztett elő.

[80] Felperes arra hivatkozott, nem volt előírva az intézményben való tartózkodás a kötött munkaidőnek a neveléssel-oktatással le nem kötött része tekintetében, az alperes SzMSz-re való hivatkozása ezzel kapcsolatban megalapozatlan. Alperes igazgatójának tanúvallomása szerint a 32 órás kötelező benntartózkodást jogszabály írja elő, azonban az alperes nem jelölte meg az ezt előíró jogszabályi rendelkezést, továbbá nem csatolt a felperesre vonatkozó munkaidő-nyilvántartást, amely igazolná a perbeli időszak tanítási napjain a munkakezdés és befejezés pontos időpontját az Mt. 134. § (2) bekezdésében foglaltak szerint. Az alperes által a KRÉTA rendszerből nyomtatott munkaidő-elszámolás ezen állítását nem támasztotta alá.

[81] A peres felek között nem volt vitatott, hogy az intézményben állandó helyettesítési rend működött. Az alperes az elsőfokú bíróság tájékoztatásának megfelelően nem tudta bizonyítani, hogy az igényérvényesítés körében megjelölt helyettesítések közül melyek voltak azok az órák, melyek megtartására az „ÁH” rend szerint került sor, mert a perbeli időszakban a felperesre vonatkozóan nem tudott konkrét adatokat szolgáltatni. Az elsőfokú bíróság a felperes adatközlését (órarendjét) vette alapul és a megjelölt „ÁH”-s órák vonatkozásában az igény érvényesítését elutasította. A felperes a perbeli időszak valamennyi tanítási hetén az igazgató által kijelölt „ÁH”-s órán az intézményben tartózkodott, így rendelkezésre állt. Ez minden héten 2 óra rendelkezésre állást jelentett akkor is, ha arra az órára nem került elrendelésre a helyettesítés. A felperes a perbeli időszakban az Mt. 97. § (5) bekezdése szerinti 84 óra eseti helyettesítést látott el.

[82] Az elsőfokú bíróság az óraösszevonással ellátott eseti helyettesítések (9 óra) vonatkozásában a keresetet elutasította, továbbá a felperes által csatolt órarendeket alapul véve 16 „ÁH”-s óra vonatkozásában szintén elutasította az igényét, vagyis megállapítható, hogy a 75 órából 15 óra volt az, amely a rendelkezésre állás alatt került megtartásra. A fennmaradó 59 óra esetében felperesnek nem volt ilyen kötelezettsége.

[83] Felperes hivatkozott arra, hogy az Épr. 17. § (1) bekezdésének 1.-23. pontja szerinti feladatok – köztük az eseti helyettesítés – rendelhetők el a pedagógusnak a kötött munkaidőnek a neveléssel-oktatással le nem kötött részében. Felperesnek az eseti helyettesítésre heti két óra rendelkezésre állás került elrendelésre, melyet fent már részletesen kifejtett.

[84] Változatlanul fenntartotta, hogy az intézményben nem volt kötelező a 32 órában benntartózkodni, a pedagógusok a tanórájukon kívül bármikor elhagyhatták az intézményt. Az igazgató a tanúvallomás szerint a „32 órás benntartózkodást jogszabály írja elő, erre külön utasítást a felperes nem kapott, ahogy arra sem, hogy pontosan mivel töltse a 22, 26, valamint a 32 óra közötti időszakot, kivéve az eseti helyettesítéseknél.

[85] Az Épr. 17. § (1) bekezdésében felsorolt feladatok elvégzése a munkáltató által elrendelhetőek, adott esetben konkrét utasításba kellett volna adni, hogy mikor, mit kell a felperesnek elvégeznie. Ilyen utasítást a tanú által is elismerten felperes nem kapott.

[86] A rendkívüli lemondás vonatkozásában a fellebbezésre külön észrevételt tenni nem kívánt.

[87] Az alperes fellebbezése nem megalapozott.

[88] A másodfokú bíróság a Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján az alperes fellebbezését tárgyaláson bírálta el. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a Pp. 379. §-ában és 380. §-ában írt kötelező hatályon kívül helyezési ok nem merült fel, az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást a Pp. 279. § (1) bekezdése szerint a bizonyítékok okszerű értékelésével helyesen állapította meg, és a kereseti

kérelemről az irányadó anyagi jogszabályok helyes alkalmazásával megalapozott döntést hozott.

[89] A másodfokú bíróság az alperes fellebbezését annak korlátai között, a Pp. 370. §, 372. §, 369. § (1) és (3) c) pontjában foglaltak alapján bírálta el, azt vizsgálta, hogy az Nktv. 62. § (5) bekezdésében, a 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet 17. § (1), (4) és (5) bekezdésében, az Mt. 97. § (5) bekezdésében, 107. § a) pontjában írtakat, valamint a 143. § rendelkezéseit és a Kjt. 29. § (1) bekezdését helyesen alkalmazta-e az elsőfokú bíróság a per tárgyát képező, a felperes vonatkozásában elrendelt és általa teljesített helyettesítések tekintetében.

[90] Az elsőfokú bíróság határozatának indokolásában helyesen hivatkozott arra, hogy a Kjt. 2. § (3) bekezdése értelmében a közalkalmazotti jogviszonyra az Mt. szabályait e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni, ezért az Mt. 97. § (5) bekezdése, 107. § a) pontja, valamint 143. §-a alkalmazandó. Az Mt. ezen szabályai mellőzését a felperes jogviszonyát rendező Kjt., a köznevelési, közoktatási speciális jogszabály az Nktv., illetőleg a 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet sem teszi lehetővé a pedagógus munkakör tekintetében.

[91] Az elsőfokú bíróság az Mt. 97. § (5) bekezdésében és 107. § a) pontjában írtakat helyesen alkalmazta, ezen rendelkezések figyelmen kívül hagyását az alperes által hivatkozott Nktv. 62.§ (5) bekezdés, illetve a 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet 17. § (1) bekezdés rendelkezései nem teszik lehetővé.

[92] A felperes heti munkaideje hétfőtől péntekig terjedő időszakra került beosztásra. Az alperes által végzett tevékenység alapvető jellegzetessége, hogy a pedagógus munkaideje részben a tanórák kezdetéhez, részben pedig az Nktv. 27. § (2) bekezdésében meghatározott időtartamához igazodik, napi rendszerességgel jelentkezik, ezért az Mt. 86. § (1) bekezdése, 92. § (1) bekezdése alapján az általános teljes napi munkaidő 8 óra, a munkáltató pedig a munkaidőt heti 5 napra osztja be, az Mt. 97. § (2) bekezdése szerinti általános munkarendnek megfelel. Az Nktv. 62. § (5) bekezdés tartalmilag a teljes munkaidő jogszabály szerinti beosztásáról rendelkezik, megkülönbözteti a neveléssel-oktatással lekötött munkaidőt (24 óra), a neveléssel-oktatással le nem kötött munkaidőtől. Az Nktv. 62. § (5) bekezdése nem a napi munkaidő és az általános munkarend fogalmát, hanem a pedagógus teljes munkaidejének beosztását, felhasználását határozza meg.

[93] A Korm. rendelet 17. § (1) bekezdés 8. pontja a kötött munkaidőnek neveléssel-oktatással le nem kötött részében teszi lehetővé az eseti helyettesítés elrendelését. A Korm. rendelet 17. § (5) bekezdése meghatározza a neveléssel-oktatással lekötött munkaidő feletti foglalkozások elrendelésének korlátait, amely szerint ennek mértéke nem haladhatja meg egy tanítási napon a 2 órát, egy tanítási héten a 6 órát, egy tanítási évben a 30 tanítási napot. Ezen korlátok felett, külön díjazás nélkül a pedagógus jogszerűen nem foglalkoztatható. A Korm. rendelet és az Nktv. a külön díjazásra nem tartalmaznak rendelkezést, a Kjt. alkalmazása mellett az Mt. 143. § (2) bekezdés a) pontja határozza meg a bérpótlék mértékét.

[94] Az elsőfokú bíróság a fentiekben hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket a tartalmuk helyes értelmezésével alkalmazta. A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a pedagógus munkakörre vonatkozó munkarend, a munkaidő-beosztás részben kötött munkaidőből áll, a

tantárgyfelosztásnak és órarendnek (heti 24 óra) megfelelően, részben a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatok ellátását jelenti kötött és kötetlen munkaidőben.

[95] Az iskola igazgatója, az intézményvezető az Nktv. 62. § (5) bekezdésben foglaltakra figyelemmel jogszerűen elrendelhetette a 326/2013. (VIII.30.) Korm. rendelet 17. §-a értelmében a heti 24 órán felül és 32 órán belül az eseti helyettesítést, amit a felperes köteles volt teljesíteni.

[96] Az alperes nem tudta igazolni felperes konkrét helyettesítési beosztását a peresített időszakra, ezért helytállóan fogadta el az elsőfokú bíróság a felperes erre vonatkozó egykorú (órarendjén alapuló) kimutatását.

[97] Ezek az elrendelt helyettesítések a közölt munkaidő-beosztás módosítását jelentették, ezért az Mt. 97. § (5) bekezdésében foglalt időbeli korlátra tekintettel, az Mt. 107. § a) pontja alapján ezt a munkavégzést a feladat elrendelésének rendkívüliségére (96 órán belül) figyelemmel olyan munkavégzésnek kell tekinteni, amelyre alapítottnak a pedagógus felperes az Mt. 143. §-a szerinti rendkívüli munkavégzés bérpótlékára jogosulttá vált.

[98] A rendkívüli lemondás jogának gyakorlására meghatározott törvényi határidő megtartottsága tekintetében is helytállóan foglalt állást az elsőfokú bíróság, a fellebbezés igényérvényesítés elkésettségére hivatkozása megalapozatlan. Az elsőfokú bíróság által ezzel kapcsolatban kifejtetteket a másodfokú bíróság megismételni nem kívánja.

[99] A felperes a Kjt. 25. § (2) d) pontja és a 29. § (1) a) pontja alapján a közalkalmazotti jogviszonyát rendkívüli lemondással megszüntethette, a jogszabályban rögzített feltételeket – az alperes jelentős mértékű, szándékos és súlyos kötelezettségszegését – bizonyította. A fellebbezés konjunktív feltételek hiányára vonatkozó okfejtése megalapozatlan.

[100] Az alperes hosszú időn keresztül – három tanév vonatkozásában –, ismétlődően, szándékosan nem teljesítette az általa elrendelt és a felperes által teljesített helyettesítések, többletanítások után a pótlék megfizetését. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a kötelezettségszegés mértékének jelentős voltát nem a követelt összeg nagyságrendje, hanem az alapozza meg, hogy alperes hosszú időn keresztül, ismétlődően nem tett eleget lényeges (fizetési) kötelezettségének. Ezeket a bizonyított tényeket az elsőfokú bíróság helyesen értékelte, a felek által hivatkozott precedens képes határozatokat, eseti döntéseket is helyesen értelmezte, az ettől eltérő minősítésre nem látott lehetőséget a másodfokú bíróság.

[101] A másodfokú bíróság álláspontja szerint nem értékelhető a kötelezettségszegés súlyának vizsgálatakor, hogy az alperes által hivatkozottak szerint azonos tárgyban országosan több eljárás van folyamatban és a különböző bíróságok (is) eltérően foglaltak állást a felmerült jogkérdésekben.

[102] Itt utal arra a másodfokú bíróság, hogy a perbeli tényállás eltérősége miatt, a „lyukasórak”-kal kapcsolatos alperesi hivatkozás megalapozatlan. A perben bizonyított

tényállás szerint a pedagógusoknak a tanítási óráikon kívül nem volt kötelező az iskolában tartózkodniuk.

[103] A fellebbezésben foglaltaktól eltérően az elsőfokú bíróság helyesen nem vizsgálta a rendkívüli lemondás további indokainak megalapozottságát, mivel egy jogszerű indok önmagában is megalapozza a jognyilatkozat jogszerűségét. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ezzel kapcsolatos indokolásával is egyetért.

[104] A másodfokú bíróság a fentiekben kifejtettek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdésére és 386. § (4) bekezdésére utalva helyes indokaira tekintettel hagyta helyben.

[105] Felperes perköltséget nem igényelt, ezért ebben a tekintetben a másodfokú bíróságnak nem kellett rendelkeznie.

[106] Az alperes az Itv. 5. § c) pontja értelmében teljes személyes illetékmentességre jogosult, az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § szerint felmerült fellebbezési illeték (pertárgyérték: 9.548.868 forint) az állam terhén marad.

[107] A Pp. 365. § (2) bekezdése szerint az ítélettel szemben fellebbezésnek helye nincs.

Győr, 2025. június 10.

Dr.Bartus Erika s.k.
a tanács elnöke

Dr.Mózsa Gábor s.k.
előadó bíró

Dr.Sarmon Hedvig s.k.
bíró